

Děti a mládež na venkově – metodická pomoc knihovnám na Jičínsku

Lenka Knapová

Stejně jako v jiných regionech i na Jičínsku se v knihovnách klade velký důraz na kulturně-výchovnou činnost, zejména se zaměřením na děti a mládež, a knihovníci ji vnímají jako důležitou součást své činnosti. Nejenže se jim při ní otvírá spousta možností a lze u ní také využít jejich kreativní schopnosti, ale navíc si knihovníci vychovávají svoje budoucí dospělé čtenáře. S dětmi bývá obvykle velmi dobrá spolupráce, neboť mnohé z nich jsou jakoukoliv pro ně organizovanou aktivitou nadměru nadšené.

V jičínském regionu je celkem 39 základních a 34 mateřských škol, z nichž většina využívá místních knihoven pro zpestření výuky. Ve všech obcích funguje dobrá spolupráce mezi školou a knihovnou. V některých menších obcích knihovny navíc zastupují domovy mládeže, a to tím, že pro děti pořádají různé kroužky a kreativní dílny a starají se tak o smysluplné využití volného času dětí. O zábavu se dětem starají i mnohé soutěže, besedy se spisovateli dětských knížek, předčítání apod., kterých se v knihovnách koná po celý rok nepřeborné množství.

Metodická pomoc knihovnám zaměřená na práci s dětmi je proto v našem regionu velice potřebná. Spočívá v hledání kontaktů, doporučování zajímavých akcí, organizování regionálních soutěží, vypracovávání metodických příruček, pořádání ukázkových akcí či v podpoře a pomoci knihovnám při jejich přípravě.

Jako jednu z nejdůležitějších akcí pro prvňáčky vidíme my, pracovnice metodického oddělení, akci **Pasování na čtenáře**. Koná se ve všech profesionálních knihovnách našeho regionu a začíná zajímat i MLK. Jednou z nich je Místní knihovna Chomutice, která akci pořádá již druhým rokem. Pasování prvňáčků je samo o sobě na přípravu poměrně dosti náročné, proto se na něm regionální oddělení naší knihovny v obou případech metodicky podílelo. Pomoc spočívala v:

- vypracování programu akce,
- zpracování pasovacího dekretu,
- zapůjčení rekvizit,
- osobní přítomnosti na akci,
- fotografické dokumentaci.

V letošním roce tak mohlo být pasováno 28 žáků první třídy Základní školy Chomutice na čtenáře.

Knihovnice Iva Dostálová o akci píše:

Dne 18. května 2010 jsme se sešli v odpoledních hodinách v naší chomutické knihovně k „Pasování čtenářů“ – již druhému. Za hojně účasti veřejnosti, především rodičů a prarodičů, jsme přivítali naše „prvňáčky“ s paní učitelkou Evou Ďoubalovou. Rádi jsme také uvítali mezi námi pracovnice Knihovny V. Čtvrťka: D. Michlovou, A. Pospíšilovou a L. Hnízdovou, které nám byly velmi nápomocny při celé slavnosti. Vážnost celé akce dodala i účast vedení zdejší základní školy v čele se zástupkyní ředitele, paní učitelkou Hanou Tulkovou, a především účast pana starosty. Ten se ujal role pasování nových čtenářů. Jsme rádi, že obec takto přistupuje k naší činnosti a přispívá i k nákupu malých dáreků pro naše prvňáčky. Nejedná se jen o tuto akci, ale pomáhá finančně i při pořádání besed v knihovně pro základní a mateřskou školu či družinu. Děti si pro nás s paní učitelkou připravily krátký program a předvedly, jak se naučily číst za první rok školní docházky. Některé z nich budou muset ještě přes prázdniny hodně trénovat čtení, přesto bylo všech 28 žáků pasováno na čtenáře. Každý obdržel dekret a malý dárek. Všichni jsme strávili pěkně odpoledne a my, dospělí, se na chvíli vrátili do dětských let při vzpomínce na vlastní začátky.

Pro možnost uspořádání Pasování i v ostatních místních knihovnách zpracovalo regionální oddělení KVČ v Jičíně metodický pokyn. Ten mají knihovníci možnost stáhnout ze stránek jičínské knihovny: <http://knihovna.jicin.cz/>. Ve spolupráci s dětským oddělením je knihovnám pro účely Pasování na požádání poskytnut pasovací dekret.

Metodické oddělení KVČ v Jičíně připravilo pro dětské čtenáře knihoven regionu již druhý ročník výtvarné soutěže. Zatímco loni soutěžící malovali knihovnu budoucnosti, letos měli za úkol vytvořit komiks na téma *knihovna*. Účelem celé akce bylo nejenom efektivní využití volného času dětí, ale i propagace malých knihoven, které se na ní podílely, neboť se v rámci této soutěže zviditelnily a dostaly do povědomí veřejnosti. Po letošním slavnostním předání cen byl v Jičínském deníku otištěn následující článek o průběhu soutěže:

Ve čtvrtek 14. 10. 2010 se v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně konalo slavnostní vyhlášení již 2. ročníku výtvarné soutěže tentokrát s názvem: „Namaluj komiks“. Přes 40 mladých výtvarníků z celého jičínského regionu se pokoušelo vytvořit komiks na téma „knihovna“. Z celkového počtu 19 soutěžních prací vybírala komise složená z odborníků na výtvarné umění 3 nejlepší. Na slavnostní vyhlášení byli pozváni nejen samotní výherci prvních tří cen, ale také žáci ZŠ Slatiny, kteří obdrželi zvláštní cenu za účast celé školy v této soutěži.

Začátek slavnosti byl stanoven na desátou hodinu dopolední, pro zájemce, kteří přijeli dříve, byla předem uskutečněna prohlídka knihovny. V 10.00 hodin za účasti většiny soutěžících, rodinných příslušníků a hostů začal slavnostní program. Nejprve čtenáři z Místní knihovny Tuř předvedli zajímavé a originální vystoupení na téma „komiks“ a poté žáci ZŠ Slatiny pod vedením svých učitelek zazpívali několik známých písní z filmových pohádek. Hostem programu byl regionální spisovatel Ing. Josef Jindra, rodák ze Sobotky. Ten zaujal nejenom děti, ale i dospělé svým pozoruhodným vyprávěním o vodníku Zrnečkovi, které bylo mimo jiné i velice poučné. Následovalo předání cen, na které se všichni účastníci už jistě velmi těšili. Kromě knížek a drobných dárečků si vítězové odnesli také hlavní výhru – pohádkový dort, který byl upečen vodníkem Zrnečkem.

Na závěr si šly děti prohlédnout nedávno zrekonstruovanou zahradu knihovny, která se jim moc líbila. Celá slavnost proběhla v příjemné atmosféře a rozzářené dětské oči byly odměnou všem, kteří se na přípravě této soutěže podíleli.

Dětské oddělení naší knihovny má již bohatou praxi v pořádání besed a akcí pro děti. Nedávno měly naše kolegyně velký úspěch se dvěma z nich, které se jim velice povedly. Jedná se o *Dramatické zpracování Erbenových Svatebních košil a Besedu pro 2. stupeň ZŠ na téma Harry Potter*. Byla by škoda, kdyby se jejich zajímavé pojetí práce s dětmi nepředalo dál, a proto jsme nabídli našim knihovnám možnost uspořádat pro ně ukázkové příklady těchto akcí. Pro Místní knihovnu ve Vysokém Veselí děvčata dokonce uskutečnila obě besedy přímo na místě – ve vlastních prostorách knihovny.

Knihovnice Jana Holmanová o akci napsala:

V úterý 30. března 2010 se konala v Místní knihovně Vysoké Veselí beseda s knihovnicemi dětského oddělení Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně na téma Harry Potter. Děti 4.– 6. třídy soutěžily ve znalostech této literární postavy. Beseda byla velice zajímavá, dětem se moc líbila. Pro starší žáky bylo připraveno divadelní představení Erbenovy balady – Svatební košile. Zúčastnili se ho žáci 7.– 9. třídy. Představení se moc líbilo jak žákům, tak vyučujícím. Ve škole si potom o něm ještě při výuce vyprávěli.

Naši knihovníci jsou metodicky vedeni i při pořádání mnoha dalších akcí pro děti, například tím, že jim poskytneme již zpracované besedy nebo je pro inspiraci seznamujeme s aktivitami v jiných knihovnách. Jakoukoliv činnost našich knihoven se zaměřením na děti velice podporujeme, neboť jsme přesvědčeni, že tato práce je pro knihovny velice důležitá a prospěšná, zvláště v místech, kde se vyskytuje základní či mateřská škola. Usilujeme proto o stále aktivnější zapojení našich knihoven do kulturně-výchovné činnosti pro děti, doporučujeme knihovníkům udržovat spolupráci se školami pořádáním školních exkurzí do knihoven, učíme je vyhledávat si náměty na besedy na internetu a celkově je povzbuzujeme ve všech jejich aktivitách pro děti.

Sami se jezdíme inspirovat prostřednictvím každoroční akce SKIPu pro malé knihovny *Co venkovské knihovny umějí a mohou*, kde se představují knihovny roku a kde je možno nabrat spoustu zajímavých nápadů, které můžeme poté předávat našim knihovnám. V neposlední řadě nás motivují i samotní knihovníci, kdy na jejich podnět např. uspořádáme regionální soutěž, jako tomu bylo v letošním roce při vyhlášení výtvarné soutěže *Namaluj komiks*. Velice nás těší, když se potom můžeme pochlubit dobrými výsledky naší společné práce.